

Päijät-Hämeen museoiden työryhmän kokous ja työpaja

22.1.2025 Lahden visuaalisten taiteiden museo Malva

Asialista

Kokouksen avaus ja osallistujat

Päheet museot – museoviikko Päijät-Hämeessä
- ajankohta ja teema

Muut asiat

Seuraavan kokouksen ajankohta

Alustus työpajaan

Työpaja

Päheet museot – museoviikko 2025

- Ehdotus ajankohdaksi:
28.6.–6.7.2025
 - Ilmoittautuminen auki helmikuun aikana, tarkempi viestinnän aikataulu selvillä tuolloin
 - Infotilaisuus maaliskuussa ja tapahtumajärjestäjille kesäkuussa.
 - Mahdollisesti kävijäkysely
- Ehdotettuja teemoja:
- Ruoka, perinneruoka
 - Kalastus
 - Perinnekasvit/pihat – pellava
 - Liikkumisvälineet
 - Lelut ja leikit
 - Kiertotalous kautta aikain
 - Museon aarrekartta
 - Kahden kerroksen väkeä – eri säätyjen työtehtävät
 - Perinteitä ja kulttuuria katukuvassa
 - Vanhat kattomallit

Muut asiat

- Kotiseutuliiton **verkkokoulutusten sarja paikallismuseoiden digitaalisista palveluista ja toimintamalleista**. Helmikuun Webinaari: Digitoitujen kokoelmien hyödyntäminen ja esittely ke 12.2. klo 13-16. Ilmoittautuminen ja lisätiedot: <https://kotiseutuliitto.fi/tapahtuma/webinaari-digitoitujen-kokoelmien-hyodyntaminen-ja-esittely/>
- **Suomen kulttuurirahaston tammikuun haku** (maakuntarahastot) on avoinna **20.1.-7.2.2025** <https://skr.fi/apurahat/tammikuunhaku/> Erityisesti kannattaa tutustua **kotiseututyön apurahoihin** <https://skr.fi/apuraha/kotiseutytyo/>
- Collecten käyttökoulutusta museoille **13.2.** klo 13 ja **8.4.** klo 13 Teamsissa. Molemmissa sama sisältö, kesto 1 tunti.

Seuraava kokous

- 11.3.2025 klo 17-19
- Paikka: Käkisalmi-museo, Heinola
- Museoiden valinnat elävän perinteen teemojen osalta
Nykydokumentointi: suunnittelu, kunnioittavat periaatteet ja sopimukset

Tietoa aihepiiristä

- Elävän perinnön Wikiluettelo <https://wiki.aineetonkulttuuriperinto.fi/>
- Aineeton kulttuuriperintö <https://www.aineetonkulttuuriperinto.fi/fi/>
- Oppimateriaali sivusto aineettomasta kulttuuriperinnöstä <https://opi.aineetonkulttuuriperinto.fi/fi/>
- Ohjeita nykydokuun Keski-Suomen museo <https://www.jyvaskyla.fi/keskisuomenmuseo/tietopalvelu/ohjeita-nykydokuun>
- Ohjeistus ketterään nykydokumentointiin https://stpiensivustotprod.blob.core.windows.net/tako/Ohjeistus_kettera%C3%A4n_nykydokumentointiin_2022.pdf

Aineeton kulttuuriperintö

- Aineeton kulttuuriperintö on elävää perintöä, joka on läsnä ihmisten arjessa ja yltää kaikkialle ihmisen toiminnan muotoihin.
- Se voi olla esimerkiksi suullista perinnettä, esittävää taidetta, juhlia ja tapoja, käsityötaitoja tai luontoa ja maailmankaikkeutta koskevia tietoja ja taitoja.
- Näiden pohjalta voi syntyä esineitä, erilaisia esittäviä ilmaisun muotoja tai vaikkapa ruokia ja leikkejä.

Aineeton kulttuuriperintö

UNESCON yleissopimus:

"Aineettomalla kulttuuriperinnöllä" tarkoitetaan **käytäntöjä, kuvauksia, ilmauksia, tietoa, taitoja** – sekä niihin liittyviä välineitä, esineitä, artefakteja ja kulttuurisia tiloja – **jotka yhteisöt, ryhmät ja joissain tapauksissa yksityishenkilöt tunnustavat osaksi kulttuuriperintöään.** Tätä aineetonta kulttuuriperintöä, joka **siirtyy sukupolvelta toiselle**, yhteisöt ja ryhmät **luovat jatkuvasti uudelleen** suhteessa ympäristöönsä, vuorovaikutuksessa luonnon ja oman historiansa kanssa, ja se tuo heille tunteen identiteetistä ja jatkuvuudesta, edistäen siten kulttuurisen moninaisuuden ja inhimillisen luovuuden kunnioitusta.

Aivoriihi - Mikä aineeton kulttuuriperintö on relevanttia museollesi?

1. Valitkaa jokaiselle museolle oman väriset laput tai tussit.
 2. Kirjoita museon nimi ja lyhyt kuvaus museon tarkoituksesta lapulle. Sijoita lappu miellekartan keskelle Museo ympyrään.
 3. Teeman käsittelyn yhteydessä kirjoita lapulle mieleen tuleva aineeton kulttuuriperintö/elävän perinnön ilmentymä, jokainen omalle lapulleen. Lappuja voi tulla useita kutakin teemaa kohden. Kiinnitä lappu teeman ylä- tai alapuolelle. Lapussa voi kuvailla perinnettä tai sen harjoittajia tarkemminkin. HUOM! Pyri selkeään käsialaan.
-

Museon tarkoitus, strategia tai visio

- Minkä aineettoman kulttuuriperinnön voit yhdistää niihin?
 - Esim. toimintasuunnitelma, säännöissä määritelty tehtävä, toiminnan linjaukset, painopisteet
 - Keskustelkaa ja kirjatkaa perinteitä lapuille
-

Kokoelmat

- Missä aineettoman kulttuuriperinnön käytännöissä kokoelmasi esineet ovat mukana? Minkä aineettoman perinnön voit yhdistää näihin? Mihin käytäntöihin, tapoihin tai juhliin nämä viittaavat?
 - Mitä museosi kuvakokoelmaan tai arkistokokoelmaan on taltioitu?
 - Ovatko perinteet vielä olemassa? Mikä on niiden vastine nykypäivänä tai nykymuoto?
 - Kirjatkaa lapuille ja keskustelkaa
-

Näyttelyt

- Mieti museosi perusnäyttelyä: Millainen aineeton kulttuuriperintö näkyy näyttelyjen teemoissa? Eri näyttelytiloissa?
- Mieti millaisia teemoja lähivuosien tai tulossa olevat vaihtuvat näyttelyt ovat käsitelleet, mikä perinne mahdollisesti liittyy näihin?
- Ovatko perinteet vielä olemassa? Mikä on niiden vastine nykypäivänä tai nykymuoto?
- Kirjatkaa lapuille ja keskustelkaa

Toimintaympäristö ja verkostot

- Mieti kaikkia, joiden kanssa museosi tekee yhteistyötä esim. tapahtumat, opastukset, seminaarit ym.
- Keitä nämä ihmiset ja organisaatiot ovat ja millaisia yhteyksiä heillä on aineettomaan kulttuuriperintöön?
- Millaisia aineettoman kulttuuriperinnön aloja on edustettuna toimintaympäristössäsi tai omassa yhteisössäsi?
- Näetkö yhteyksiä suullisiin perinteisiin, esittäviin taiteisiin, sosiaalisiin käytäntöihin, rituaaleihin ja juhlatapahtumiin, luontoon ja maailmankaikkeuteen liittyvään tietoon ja käytäntöihin, (perinteiseen) käsityötaitoon?
- Kirjatkaa lapuille ja keskustelkaa

Aivoriihi - Mikä aineeton kulttuuriperintö on relevanttia museollesi?

4. Mikä aineeton kulttuuriperintö tulisi ehdottomasti sisällyttää museon toimintaan tai tässä tapauksessa nykydokumentoinnin kohteeksi?

Jokainen valitsee lapuilla olevista perinteistä kolme esimerkkiä. Nämä voi merkitä vaikka rukseilla lapun kulmaan.

5. Perustele valintasi ryhmälle.

Kirjaa oleellisimmat perusteet lapulle tai uudelle lapulle ja kiinnitä se ko. perinteen alle.

Aivoriihi - Mikä aineeton kulttuuriperintö on relevanttia museollesi?

6. Perustelujen ja keskustelun pohjalta tee valinta.

Ympäröi tai siirrä museosi nimilapun yhteyteen se perinne, joka tulisi ensisijassa ottaa museon nykydokumentoinnin kohteeksi.

Aivoriihi - Mikä aineeton kulttuuriperintö on relevanttia museollesi?

Lopuksi:

- Pohtikaa (mikäli ei ole jo tullut ilmi) millaisia nykymuotoja tai ketkä valittua perinnettä harjoittavat, milloin ja missä?
- Kirjaa havainnot lapulle ja liitä se valitun perinteen alle.
- Jos aikaa jää: Miten muut tunnistetut aineettomat kulttuuriperinnöt voisi huomioida museon toiminnassa?
- Kirjaa lopuksi oleellisimmat havainnot, ideat ja päätelmät lapuille ko. perinnön yhteyteen